

II. SLAVENÍ SVÁTKU SVATÉHO MIKULÁŠE S MLADŠÍMI DĚTMI

První setkání přibližuje dětem svatost prostřednictvím znamení světla – svatý je ten, kdo přináší světlo Boží lásky druhým lidem. Svatý je světlem pro druhé a pro tento svět. Druhé setkání spojuje dětem život svatého Mikuláše s městem Myra a třetí setkání pojednává o tom, jak se Mikuláš stal biskupem.

Tři setkání tvoří celek, kdy se mohou děti během tří týdnů nebo tří dnů připravovat na slavení svátku a seznamovat se přitom se životem svatého Mikuláše. Setkání však mohou být použita také jako úvody k některé z legend ve třetím celku.

PŘINÁŠÍME SI SVĚTLO

POMŮCKY

Větší svíce, malá kruhová papírová nebo látková podložka pod svíci, zápalky, dřívka nebo proužky nastříhané z tvrdého papíru, pro každého čajovou svíci a malou kruhovou podložku z papíru nebo látky, drobný dekoracní materiál.

K TÉMATU

Světlo je skutečnost, která je spojována se životem. Právě narozené dítě spatří „světlo světa“, člověk přináší „světlo do temnoty“ všude tam, kam přináší důvěru, pochopení, smíření, naději, útěchu nebo uzdravení. Svatý Mikuláš byl člověkem světla, který se angažoval pro druhé, žil v důvěře v Boží lásku a dával ji dál. Svým životem a jednáním se stal znamením naděje a světlem pro druhé. I když se v tomto setkání ještě o svatém Mikuláši nehovoří, vytváříme důležitý základ pro vnímání poselství jeho života, života všech svatých a všech lidí, kteří také dnes přinášejí světlo druhým lidem.

PRŮBĚH SETKÁNÍ

Sedíme v kruhu.

Přivítáme se a jako znamení toho, že jsme se sešli ke společné práci, vezmeme do ruky ještě nezapálenou svíci a podáváme ji jeden druhému. Přitom se můžeme na sebe podívat, pozdravit se nebo, pokud se děti neznají, vyslovit své jméno nebo jméno kamaráda, kterému svíci předáváme.

Pro svíci společně hledáme místo, které je ode všech stejně vzdáleno. Nejprve pohledem hledáme společně střed kruhu a ukážeme na něj dlaní z místa, kde se-

díme. Do takto nalezeného a označeného středu některé z dětí postaví na kruhovou podložku svíci.

Pokud je to možné, zatemníme místnost a svíci zapálíme.

Podíváme se zblízka, jaký plamen je. Kdo chce, může přijít ke svíci, podívat se na její plamen a říkat, jaký je, nebo co ho napadá, když plamen vidí.

Např. Plamen je horký. Šíří světlo. Připomíná mi Vánoce. Apod.

Pohyb plamene znázorníme dlaněmi, příp. se postavíme a pohyb plamene znázorníme také svým tělem.

Plamen je plný pohybu, ale může být také úplně klidný.

Ztišíme se a podobně jako plamen zůstaneme chvíli v tichu.

Vyzkoušíme si, jak plamen vydává teplo.

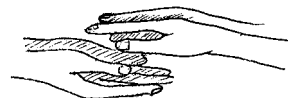
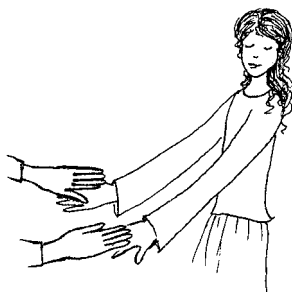
Jdeme do středu ke svíci a držíme ruce u plamene, abychom cítili jeho teplo. Pak dojdeme k jednomu z dětí a teplo mu předáme tak, že své zahřáté dlaně položíme na jeho otevřené dlaně. Dítě, kterému jsme teplo plamene předali, pak činnost zopakuje. Pokračujeme tak dlouho, až se všichni vystřídají.

Podíváme se, jaké plamen vydává světlo.

Vyzveme děti, aby zavřely oči a čekaly tak dlouho, až zavnímají, že je blízko nich světlo. Pak mohou oči otevřít.

Vezmeme do rukou zapálenou svíci a pomalu a opatrně ji přiblížíme k obličeji dítěte tak, aby mohlo vnímat světlo a otevřít oči. Dítě pak totéž zopakuje s dalším dítětem, až se všichni vystřídají. Ve skupině menších dětí obejdeme se svíci všechny děti raději sami.

Svíci postavíme opět do středu a děti mohou světlu svíce něco povědět. Vyzveme děti, aby, kdo chce, řekl světlu svíce, co by mu chtěl říci. Např. Světlo, jsi krásné. Svítíš. Přinášíš radost. Hřeješ. Apod.

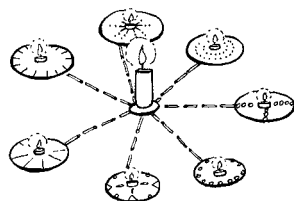
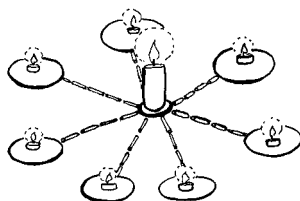

Pomocí dřívěk nebo proužků nastříhaných z tvrdého papíru pokládáme cesty od svíce ke každému dítěti: Začneme u svíce a položíme cestu k jednomu z dětí. Zapálíme čajovou svíci a postavíme ji na kruhovou podložku na konec cesty. Obdarované dítě pak vytvoří podobným způsobem cestu k dalšímu dítěti.

Když má každé dítě svou cestu a na jejím konci světlo, přemýšlíme, co by mohlo světlo říci každému z nás a můžeme to vyslovit.

Např. Chci ti svítit na cestu. Chci být tvým světlem. Chci tvůj život prozářit. Chci ti přinést radost. Se mnou se nebudeš bát ve tmě. Apod.

Vzácnost a jedinečnost světla můžeme ještě více zvýraznit tím, že pomocí drobného dekoračního materiálu každé z dětí ozdobí svou čajovou svíci. Ke zdobení můžeme tiše pustit vhodnou klidnou hudbu.

Podáme si ruce a setkání zakončíme modlitbou:

Venku je zima a v zimě bývá často tma. Lidé mají rádi světlo, chybí jim a přejí si ho. Říkají: Kež by bylo víc světla. Když jsme smutní nebo se hádáme, je to, jako by v našem životě nebylo světlo. Když se musíme s někým rozloučit nebo někdo zemře, je to také, jako by v našem životě zhaslo světlo. Pak si přejeme, aby nám někdo pomohl, aby nám někdo vrátil radost a naději a opět naplnil naše srdce světlem a teplem.

Dobrý Bože, ty nám takové lidi posíláš, ty sám přicházíš a stáváš se člověkem, abys nám byl blízko. Děkujeme ti za to. Amen.

Můžeme zpívat píseň:

hudba a text: Margot Eder
český text: Eva Muroňová podle Margot Eder

1. Svě - tlo, sviť mi tam, kde jsem, svě - tlo, sviť na ce - lou zem,

refrén
svě - tlo, svě - tlo, sviť mi tmou, ne - zha - sni a buď se mnou.

2. Světlo, sviť mi tam, kam jdu, světlo, sviť, ať nespadne.
3. Světlo, sviť mi celý den, světlo, sviť nám všem lidem.
4. Světlo, sviť mi celou noc, světlo, sviť, když tmy je moc.

Večer lidé brány opět zavírali.

Spustíme ruce dolů.

Ve městě bydleli lidé. Bydleli sami, ale bydleli také spolu. V domech bydlely celé rodiny: maminky a tatínkové se svými dětmi, babičky a dědečkové. Každý měl svůj domov.

Děti mohou postavit svými dlaněmi svůj dům od země jednu cihlu po druhé až rukama znázorní střechu. Pokud jsou ve skupině dospělí, se kterými děti přišly, mohou postavit „společný dům“ s nimi. Znázorní dlaněmi, jak dávají jednu cihlu na druhou, až společně vytvoří střechu domu „své rodiny“.

Přítom se můžeme naučit píseň:

hudba a text: Franz Kett
český text: Eva Muroňová podle Franze Ketta

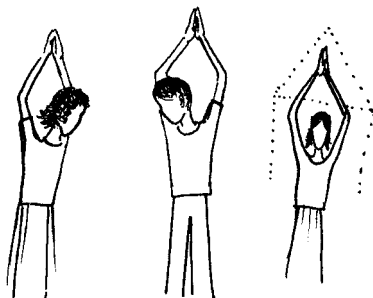
Sta - ví - me dům, tak mi ru - ku dej a
do o - čí se mi po - dí - vej. V kaž - dém x x ně - co
do - bré - ho je, v kaž - dém, x x kdo ko - lem te - be jde.
s te - bou pra - cu - je.

Poznámka: x x - dvakrát tleskeme

V menší skupině mohou děti jedno po druhém vyprávět, kde bydlí, v jaké ulici je jejich dům a gesty znázorňovat, jakou má střechu, okna nebo dveře.

Aby dům dobře stál, musí mít pevné základy a rovné stěny. Domy si lidé staví, aby měli kde bydlet, aby v nich měli svou postel, židli a stůl. Dům potřebuje okna, aby v něm bylo světlo a aby se z nich lidé mohli podívat ven.

Zvedneme ruce nad hlavu, chytíme si dlaně nad hlavou a podíváme se „oknem“ na své sousedy.

Dům potřebuje dveře, aby se do něj dalo vcházet a vycházet a aby se mohl otevřít, když přijde návštěva, nebo zamknout, když chceme být v bezpečí.

Můžeme zaklepat „na domy“, tj. na ramena těch, kteří stojí vedle, a pozdravit se. V menší skupině a s menšími dětmi můžeme každému zazpívat a obměňovat píseň:

hudba: Pavel Svoboda
text: Pavla Edita Herciková podle Pavla Svobody

C   Dmi   C G C   C   G   C G⁷ C

X X X se jmenuje, já, já, já. V x x x x doma je, já, já, já.

Poznámka: X X X – jména dětí
x x x x – jména měst

Činnost zakončíme modlitbou:

Bohu díky, že tady stojí dům vedle domu, člověk vedle člověka a že tady nejsme sami. Amen.

Podle velikosti skupiny si každé dítě nebo každá rodina vybere jeden barevný šátek a složí z něj dům před místem, kde sedí. V menší skupině může každý vyprávět, kdo s ním v jeho domě bydlí.

Např. Maminka, babička, strýc. Apod.

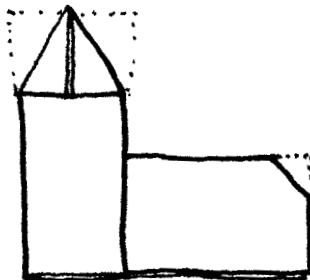
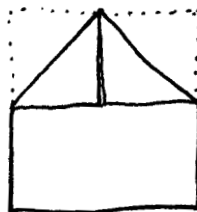
Když stojí hodně domů vedle sebe, vznikne město. Uprostřed města obvykle bývá náměstí a na něm stává velký dům s velikou věží. Říkají mu kostel. Lidé se v něm setkávají, aby si povídali, zpívali, radovali se, slavili a děkovali Bohu za všechno, co prožívají.

Z bílého šátku vytvoříme uprostřed obraz kostela.

V menší skupině děti postaví ze dřívěk nebo větviček od svého domu ke kostelu cestu.

Posadíme se a děti mohou hovořit o tom, odkud, jak nebo kudy přišly do kostela nebo na to místo, kde teď právě jsou.

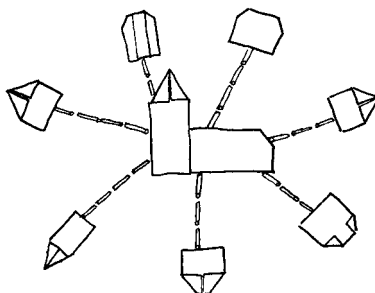
Např. Přijela jsem s maminkou autem. Přišli jsme pěšky. Potkali jsme cestou... Bylo nám zima. Apod.

Když se lidé v kostele sejdou, zapálí svíci. Její světlo říká: Bůh je tady s námi.

Vezmeme svíci, zapálíme ji a postavíme doprostřed do obrazu kostela.

Když se lidé v kostele sejdou, říkají Bohu vše, co mají na srdci, co je trápí a z čeho mají radost. Říkají mu to dobré i to zlé. Vzájemně si odpouštějí a slaví velikou hostinu. Bůh je s nimi. Dává jim sílu a odvahu k dobrým věcem, dobré myšlenky a otevřené srdce.

Město, o kterém si budeme povídat, má také hradby, mnoho domů, mnoho ulic, jedno náměstí a uprostřed kostel. Kolem kostela je tržnice. Když lidé brzy ráno otevřou brány města, přicházejí obchodníci a přinášejí nejrůznější zboží. Ovoce a zeleninu, ořechy a vzácné koření, vzácné látky nebo kameny.

Děti mohou pokračovat a jmenovat, co by se mohlo ve městě prodávat.

Ve městě je život. Na náměstí a na ulicích si hrají děti, maminky se starají o domácnost a nakupují, tatínkové pracují, dědečkové pijí čaj a babičky vyšívají šátky. Město se jmenuje Myra, leží v dnešním Turecku a bylo postaveno před mnoha staletími. V tom městě se stalo něco hodně zvláštního a my si o tom povíme, až se příště zase setkáme.

Děti si mohou pomoci drobného materiálu ozdobit svůj dům.

Na závěr zazpíváme píseň z úvodu setkání a rozloučíme se.

SVATÝ MIKULÁŠ BISKUPEM

POMŮCKY

Pro každého šátek nebo čtverec papíru různé barvy, větší bílý šátek, Bible uložená ve vzácné skříňce nebo zabalená ve vzácném obalu, pro každého čajová svíce, zápalky, rekvizity představující biskupskou mitru, berla a prsten, nadílka v koších.

K TÉMATU

O dětství svatého Mikuláše víme málo. Podle legendy byl prý už jako dítě obdivován velkou pozorností ke svým vrstevníkům a v rodném městě jej brzy považovali za vzorné dítě v nejlepším slova smyslu. Také legendy popisující jeho biskupské svěcení zdůrazňují mimořádné vyvolení. Mikuláš v nich říká svému povolání jasně a neodvolatelně ano.

Setkání přibližuje dětem tuto událost ze života svatého Mikuláše tak, aby se z něj nestala postava odtržená od života, ale člověk, který se odpovědně rozhoduje vzít svůj životní úkol vážně, a je možné jej v jeho postojích následovat.

PRŮBĚH SETKÁNÍ

Sedíme v kruhu.

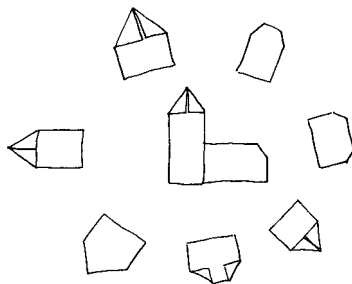
Shromáždili jsme se, abychom slavili svátek svatého Mikuláše a abychom naslouchali příběhům z jeho života. Příběh nás zavede do jednoho starého města, které leželo u moře v dnešním Turecku a jmenovalo se Myra.

Pozveme všechny, aby si podali ruce, zvedli je a znázornili domy tohoto města. Při menším počtu dětí ve skupině složíme domy ze šátků nebo papírů před sebe na zem. K přiblížení si prostoru města využijeme některou činnost uvedenou v předchozím setkání.

Ve městě Myra byl jeden zvlášť hezký a veliký dům.

Z jednoho světlého šátku složíme ještě jeden dům.

Bydlel v něm muž se svou ženou. Byli to obchodníci, kteří měli všeho dostatek a kterým nic nechybělo. Když se jim narodil syn, dali mu jméno Mikuláš. A Mikuláš rostl v domě svých rodičů v moudrosti a v přátelství k lidem. S chlapeci ze sousedství chodil k mořskému pobřeží, sbíral mušle, stavěl z písku hrady a hrál si na rybáře. V lesích kolem města stavěl se svými kamarády skrýše a hrál si na schovávanou nebo na honěnou. Večer, než usnul,

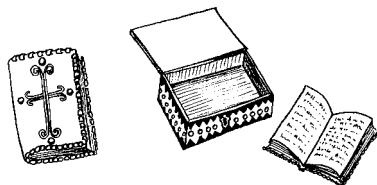

si přál, tak jako si to přeje mnoho dětí, aby mu maminka přečetla nějaký příběh. A maminka otevřela vzácnou skříňku, vytáhla z ní vzácnou knihu a četla.

Vzeme do ruky Bibli.

A nebyly to obyčejné příběhy. Byly to příběhy o Ježíšovi, o jeho životě, smrti a o tom, jak vstal z mrtvých. Mikuláš jim rád naslouchal a v jeho srdci rostl k tomuto muži obdiv. Jednoho dne četla maminka příběh, na který Mikuláš neuměl zapomenout.

Otevřeme Bibli a volně převyprávíme text Mt 19,16-22:

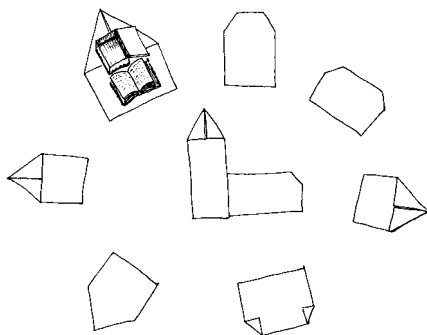
K Ježíšovi přišel jeden mladý člověk a zeptal se ho: „Mistře, co dobrého mám udělat, abych dostal věčný život?“ Ježíš mu odpověděl: „Proč se mě ptáš, co je dobré? Jen jeden je Dobrý. Když chceš dostat věčný život, zachovávej přikázání.“ Nato se ho mladík zeptal: „Jaká?“ Ježíš mu odpověděl: „Nebudeš zabíjet, nebudeš krást, nebudeš lhát, měj v úctě své rodiče! A miluj svého bližního jako sám sebe!“ Mladý člověk mu pověděl: „To všechno jsem zachovával. Co mi ještě chybí?“ Ježíš řekl: „Když chceš být dokonalý, jdi, prodej všechnen svůj majetek a peníze rozdej chudým, tak budeš mít trvalý poklad v nebi. Potom přijď a následuj mě.“ Když to ten člověk uslyšel, odešel smutný, protože měl veliký majetek.

Bibli položíme do obrazu světlého domu.

Mikulášovi se o tomto příběhu zdálo celou noc. Když se pak ráno probudil, zeptal se maminky a tatínka: „Proč neděláme nic z toho, co Ježíš požaduje? Proč všechno neprodáme a peníze nerozdáme chudým?“

„To přece nejde,“ odpověděli rodiče, pohladili ho a Mikuláš byl smutný.

Čas šel dál, ale na příběh o bohatém mladíkovi Mikuláš nezapomněl. Sám se totiž stal bohatým mladým mužem. Když mu bylo 18 let, vydal se na cestu do Svaté země, do míst, kde kdysi žil Ježíš. Zajímalo ho, kde se Ježíš narodil a kde žil. Navštívil Betlém, Nazaret a Jeruzalém, šel na poušť a tam chtěl podobně jako Ježíš zůstat čtyřicet dnů, postit se, modlit se a přemýšlet o svém

životě. Nejraději ze všeho by Mikuláš ve Svaté zemi zůstal a žil na poušti jako poustevník.

Jednou se mu však zdál podivný sen. Slyšel hlas, který mu říkal: ‚Vrať se domů. Vrať se do Myry. Potřebují tě tam. Vydej se na cestu.‘ Mikuláš věřil, že to byl Bůh, který k němu promluvil. Chtěl ho poslechnout, ale všechny peníze rozdal chudým a neměl čím zaplatit loď.

Na jedné lodi onemocněl jeden z otroků. Když Mikuláš půjde na jeho místo, může jet zdarma. Mikuláš souhlasil, posadil se mezi ostatní otroky k veslům a za velikého horka, větru a deště těžce pracoval, aby se dostal domů.

Tak pluli mnoho dní. Mikuláš nebyl na takovou práci zvyklý a aby vše zvládl, zpíval si s ostatními otroky píseň.

Píseň můžeme zpívat také jako kánon a doprovodit pohybem naznačujícím veslování:

hudba a text: Franz Kett
český text: Eva Muroňová

Gmi Dmi Gmi Dmi Gmi Dmi Gmi Dmi

Hej, hou, he - ja hou, přes ši - ré mo - ře ve - slu - je - me.
Hej, hou, he - ja hou, snad jednou do - mů do - plu - je - me.

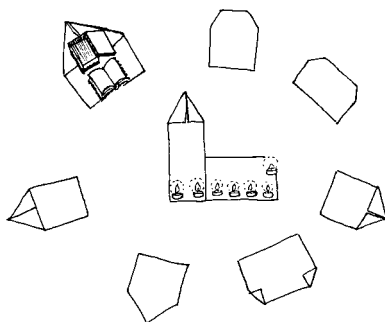
kánon ① Gmi Dmi ② Gmi Dmi ③ Gmi Dmi ④ Gmi Dmi

Širým mořem ve - slu - je - me, jednou domů do - plu - je - me.

Ve městě Myra byl veliký smutek. Zemřel biskup. Lidé říkali: „Ztratili jsme svého otce.“ „Ztratili jsme dobrého pastýře.“ „Ztratili jsme dobrého člověka, který nám uměl poradit a uměl se nás zastat.“ „Kdo nám bude vyprávět o Bohu?“ „Kdo se bude starat o chudé a staré lidi?“ „Kdo se bude radovat s našimi dětmi?“ V kostele se shromáždilo mnoho lidí. Přišli se svícemi, protože byla tma nejen na nebi, ale také v jejich srdcích.

Každé z dětí dostane čajovou svíci a postaví ji kolem obrazu kostela.

Lidé se modlili a prosili Boha: „Pošli nám biskupa, který bude dobrý k chudým, který bude mít rád děti, který bude navštěvovat staré a ne-

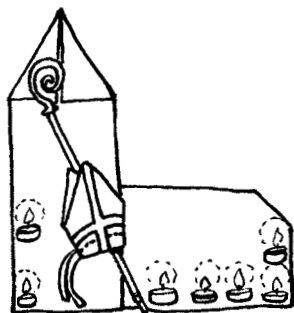

mocné, který bude milosrdný k hříšníkům a který nám ukáže cestu k tobě.“
Jedna stará moudrá žena řekla lidem, kteří byli v kostele: „Poslouchejte!
Měla jsem sen. Zdálo se mi, že Bůh nám poslal biskupa. Je to ten, který dnes
ráno vstoupí jako první do tohoto kostela.“

Loď, na které pluje Mikuláš, se blíží do přístavu. Všichni námořníci jsou rádi,
že dopluli na pevninu a Mikuláš pospíchá do kostela. Chce poděkovat Bohu
za to, že se mohl ve zdraví vrátit domů. Když však vešel do kostela, uviděl,
že je plný lidí, kteří se na něj s nadějí dívají a volají: „Tebe posílá Bůh. Budeš
naším biskupem!“

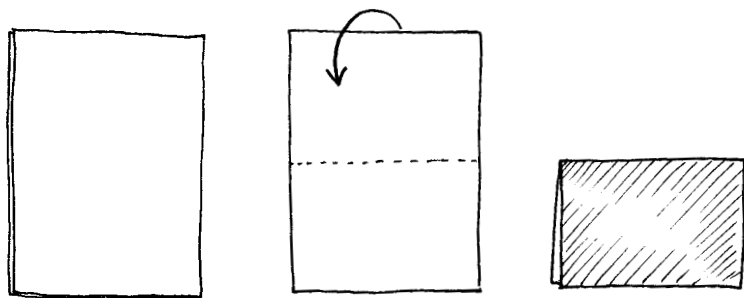
Mikuláš pochopil, proč se měl vrátit domů. Je připraven. Souhlasí, aby se stal
biskupem v Myře, a přijímá znamení biskupa.

Vezmeme rekvizity znázorňující biskup-
skou mitru, berlu a případně prsten. Pošleme
je po kruhu a pak je položíme do středu, do
obrazu kostela.

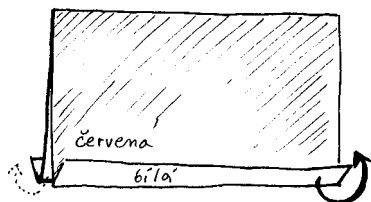

Mikuláš se stal biskupem chudých a po-
třebných. Procházel často ve dne i v noci
městem a navštěvoval nemocné, staré
i děti. Těšil je a rozdával jim chléb. Na jeho
dobrotu lidé dodnes nezapomněli a v před-
večer jeho svátku se scházejí podobně jako
my dnes.

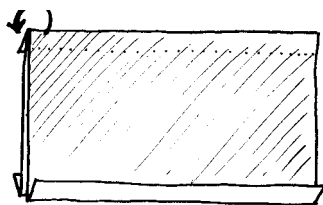
Děti si mohou složit z papíru mitru následujícím způsobem:

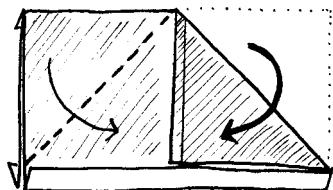
1. Položíme na sebe dva papíry A4. Nahoru bílý, dolů červený, žlutý nebo zlatý.
2. Oba papíry současně přehneme uprostřed.
3. Bílý papír máme uvnitř. Před sebou máme obdélník přehnutý hřbetem nahoru.

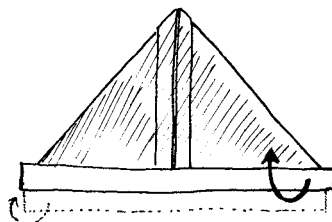
4. Na přední straně přehneme dopředu lem asi 1 cm široký. Totéž u zadní strany.

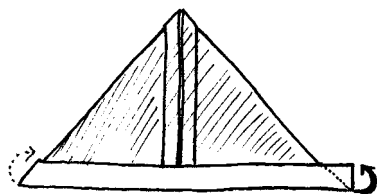
5. Hřbet přehneme dozadu.

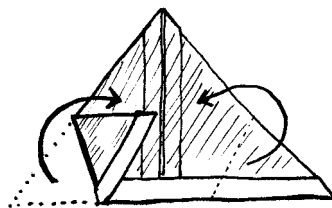
6. Oba rohy přehneme dopředu tak, abychom zachovali bílý lem dole.

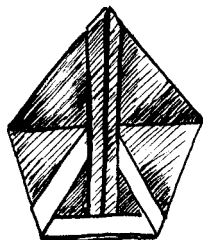
7. Bílý lem přehneme podruhé dopředu před přeložené rohy. Totéž uděláme na druhé straně.

8. Založit přečnávající rožky.

9. Vyznačené trojúhelníky přehneme dopředu.

10. Rohy zasuneme pod lem.

Setkání můžeme ukončit zpěvem písně a příště pokračovat dalším vyprávěním nebo může následovat nadílka:

hudba a text: Franz Kett
český text: Eva Muroňová

1. Mi - ku - láš z Myry biskup je, on všechno ži - vé mi - lu - je.

My tě vítáme, zdrav buď voláme, my tě vítáme, ví - tá - me tě.

2. Mikuláš z Myry přichází a vše dobré jej provází.
My tě vítáme, zdrav buď voláme, my tě vítáme, vítáme tě.
3. On Boží lásku v srdci má, všem dobré přeje, pomáhá.
Radost (pomoc, dary) přináší, radost přináší. Radost přináší, radujme se.
4. Děkujeme Mikuláši, že Boží lásku přinášíš.
Děkujeme ti, děkujeme ti, děkujeme ti, děkujeme.
5. Díky, že mezi nás přišel velký Boží lásky posel.
My ti máváme, sbohem voláme, my se loučíme, odcházíme ... ahoj.

Pokud následuje nadílka, může přijít „Mikuláš“. Můžeme si však na hlavu nasadit rekvizitu mitry a rozdat dětem nadílku sami. Pokud děti vyráběly mitry z papíru, mohou si je nasadit na hlavu a přinášet nadílku jeden druhému. Říkají tím: Jako svatý Mikuláš je každý, kdo je štědrý, přeje druhému hojnost a obdarovává.

Dárky uložené do košů nejprve postavíme kolem středu kruhu tak, aby vynikla hojnost. Pak je postupně pokládáme každému do obrazu jeho domu. Znovu můžeme žasnout nad štědrostí a bohatstvím a své díky vyjádřit modlitbou. Teprve pak si děti dárky vezmou.

Během nadílky můžeme zpívat vhodnou píseň.